

Bartiméus: fonds

Voor alle mensen die slechtziend of blind zijn

Samen strijdvaardig!

Meerjarenstrategie

Bartiméus Fonds 2023-2025

December 2022

Voorwoord

Samen strijdvaardig, dat is een krachtig statement. Het verwoordt de passie en energie waarmee wij ons inzetten voor onze doelgroep. We hebben ons tot doel gesteld dat over tien jaar Nederland het meest inclusieve land ter wereld is voor mensen met een visuele beperking. Een grote ambitie, die inspireert en aanzet tot actie. Het brengt ons in beweging. Strijdvaardig zijn we als het gaat om het realiseren van deze ambitie. Want er moet nog heel veel gebeuren.

Mensen die slechtziend of blind zijn hebben in Nederland geen gelijke kansen. Ten opzichte van mensen die geen beperking hebben, maar ook ten opzichte van mensen met andersoortige beperkingen lopen zij vaak achter. Kijk maar naar het percentage arbeidsparticipatie; een schrikbarende 29 procent.

De samenleving heeft weinig oog voor deze problemen. We gaan er meestal vanuit dat alles in Nederland gewoon goed geregeld is. Daar ligt dus een taak voor ons. We moeten de problematiek zichtbaar maken, zodat mensen en organisaties met ons in actie willen komen. Dat kan zijn met een donatie, maar ook door vrijwilligerswerk of samenwerking in projecten.

We hebben onze programmadoelstellingen aangescherpt en met onze belangrijkste stakeholders gedeeld, want samenwerken is de enige manier om onze doelen te bereiken. Dat leverde waardevolle gesprekken op, met soms nieuwe inzichten. Het heeft onderlinge relaties versterkt en gaf ons een kijkje op de manier waarop onze omgeving ons ziet. En dan blijkt dat die strijdvaardigheid herkend wordt. Het Bartiméus Fonds beweegt, verbindt en krijgt dingen voor elkaar. En die lijn zetten we de komende jaren voort. Stevig, strijdvaardig en samen, voor een inclusieve samenleving.

1 Missie, Visie, Kernwaarden

Onze missie

Samen met Bartiméus streven we naar 100% leven voor mensen met een visuele beperking. Dit uitgangspunt ligt onder onze activiteiten.

Want het gaat niet om hoeveel procent je ziet.

Het gaat om hoeveel procent je leeft.

Daarom is ons motto: 100% leven.

Visie

Wij werken samen aan een inclusieve samenleving voor mensen met een visuele beperking.

Samenwerken is voor ons het uitgangspunt. Onze eerste samenwerkingspartner is Bartiméus. Verder kijken we bij alles dat we doen welke ervaringsdeskundigen, organisaties of partijen we kunnen aanhaken om meer impact te bereiken. Inclusie betekent voor ons dat mensen met een visuele beperking vanzelfsprekend onderdeel zijn van de samenleving.

Kernwaarden

- Inclusief
- Verbindend
- Optimistisch

Inclusief

Voor een inclusieve samenleving moet nog veel gebeuren. Mensen worden bewust of onbewust buitengesloten, bijvoorbeeld vanwege een beperking. Over veel dingen hebben wij niet de controle. Maar onze eigen organisatie en activiteiten houden we aan de hoogste standaard. Inclusief werkgeverschap betekent dat wij graag mensen met een (visuele) beperking in ons team verwelkomen. In de ontwikkeling van onze programma's en projecten betrekken we mensen uit de doelgroep, onder andere als ervaringsdeskundige. Uitgangspunt hierbij is: ervaringsdeskundigheid is niet gratis. Onze communicatie

is optimaal toegankelijk. Sinds 2022 hebben wij een PSO-erkenning (Prestatieladder Sociaal Ondernemen).

Verbindend

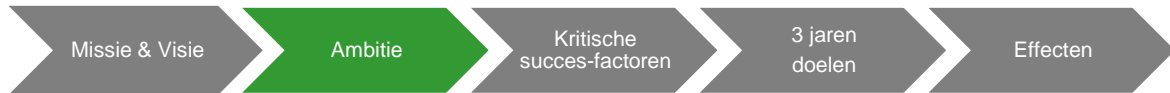
Omdat wij geloven in de kracht van samenwerken zoeken wij altijd naar de verbinding met onze doelgroep en mensen, organisaties en bedrijven om ons heen. Dat kan zijn in een directe samenwerking, maar ook door anderen met elkaar te verbinden. Perspectieven van anderen helpen onze doelen en activiteiten te scherpen. Bij alles wat we doen is een van de eerste vragen die we stellen: met wie kunnen we dit samen verder brengen?

Optimistisch

Wij geloven in een inclusieve samenleving, waarin iedereen zichzelf kan zijn en 100% kan leven. We zien overal om ons heen kansen en mogelijkheden. Vanuit ons optimisme kijken we niet weg van de realiteit, maar werken we juist vol energie aan onze ambities en nemen we onze samenwerkingspartners mee in onze droom.

2 Ambitie

Binnen de Theory of Change hebben we een 10-jaren doelstelling geformuleerd die groots is; ons 'Big Hairy Audacious Goal':

In 2032 is Nederland het meest inclusieve land ter wereld voor mensen die slechtziend of blind zijn.

Inclusie betekent voor ons dat mensen met een visuele beperking vanzelfsprekend onderdeel zijn van de samenleving. In 2032 hebben mensen met een visuele beperking de mogelijkheid deel te nemen aan het arbeidsproces en de school, opleiding of sport die bij hen past. Ze kunnen kiezen uit een ruim aanbod van toegankelijke media, voorstellingen, pretparken, wandelingen en ga zo maar door. Waar ze ook willen zijn, ze reizen zelfstandig, veilig en gemakkelijk naar hun gekozen bestemming en weten op elk ogenblik precies waar ze zijn. Het VN-verdrag Handicap, dat in 2016 door Nederland is geratificeerd, geeft ons hierbij richting. Een groot deel van onze activiteiten baseren we op het dit internationale VN-verdrag, dat mensen met een beperking of chronische aandoening recht geeft op gelijke behandeling en gelijke rechten.

Deze 10-jaren doelstelling is waar alle activiteiten van het Bartiméus Fonds aan moeten bijdragen. We hebben de keuze gemaakt om deze doelstelling te realiseren via programma's en projecten op onze programmalijnen Onderwijs en Werk, Mobiliteit en Vrije tijd. Onze programmalijnen werken naar dit doel, onze fondsenwerving en communicatie dragen daaraan bij.

Internationaal

In de statuten van het Bartiméus Fonds is opgenomen dat we ons inzetten voor mensen met een visuele beperking zowel in Nederland als daarbuiten. Onze internationale ambities streven we voor de komende jaren na door samenwerking tussen de See You Foundation (opgericht door een oogarts van Bartiméus) en Bartiméus te bevorderen, en steun te geven aan de inzet van kennis en expertise van Bartiméus aan relevante projecten van de See You Foundation.

3 Programma's

Het Bartiméus Fonds heeft op basis van het onderzoek 'Zien en gezien worden' haar focusgebieden bepaald voor de programma afdeling. Dit onderzoek is in 2018 in opdracht van Bartiméus door het NIVEL uitgevoerd. In 2023 willen we opnieuw onderzoeken waar de grootste behoeften van mensen met een visuele beperking liggen. Impact voor de doelgroep staat centraal.

Samenwerking

Samenwerking is van groot belang om maximale resultaten te behalen. Dat geldt binnen het oogveld, waar we afstemming hebben gezocht met onze strategische partners. Met de Oogvereniging hebben we afgesteld op welke thema's onze samenwerking zich de komende jaren zal richten. Met Visio Foundation intensiveren we de komende jaren de samenwerking en we stemmen (strategische) keuzes met elkaar af. Ook buiten het Oogveld zoeken we samenwerking en zo intensiveren we de komende jaren de samenwerking met Ieder(in). Dit doen we altijd in verbinding met ervaringsdeskundigen en expertise.

Digitale toegankelijkheid

Om online producten en diensten voor iedereen in Europa toegankelijk te maken, is de European Accessibility Act (EAA) opgesteld. Het doel van deze internationale wet is om de wetgeving rondom digitale toegankelijkheid in Europa Unie gelijk te trekken. In juni 2025 is de wet van toepassing en moeten alle online diensten toegankelijk worden aangeboden. Wij werken op dit thema samen met Accessibility. Digitale toegankelijkheid speelt een rol in elke programmalijn. Daarnaast zetten we met Accessibility met name in op een meerjarig programma om Toegankelijkheid op te nemen in het curriculum van alle 'ontwerpde' opleidingen.

Toekomst

We hebben ervoor gekozen om verder te gaan op het ingeslagen pad om via drie programmalijnen, naast Bartiméus, impact te maken. Gedurende de looptijd van deze meerjarenstrategie willen we onderzoeken of (nog) meer focus betekent dat het Bartiméus Fonds nog meer kan bereiken ten gunste van participatie van mensen met een visuele beperking.

3.1 Kritische succesfactoren

- 1 Samenwerking met partner-, expertise- en belangenorganisaties binnen en buiten het oogveld op basis van een gedeelde ambitie, urgentie en gezamenlijke propositie.
- 2 Sterke positionering van belangenorganisaties, ambassadeurs en ervaringsdeskundigen.
- 3 Breed en betrouwbaar netwerk bij overheid, provinciën en gemeenten.
- 4 Duurzame relaties met commerciële dienstverleners zoals uitgevers, software leveranciers, landelijke en regionale vervoerders, navigatie leveranciers, productiemaatschappijen, etc.
- 5 Doorlopend aandacht voor professionele – en kwaliteitsontwikkeling.
- 6 Data verzamelen, issues staven met cijfers, hard kunnen maken van ons verhaal.

3.2 Programmalijnen, 3-jarendoelstellingen

Deze meerjarenstrategie gaat over de komende drie jaar, 2023-2025. Per programmalijn hebben we daar, naast 10-jarendoelstellingen, 3-jarendoelstellingen op gemaakt.

Mobiliteit

Je zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen, reizen van A naar B, is noodzakelijk om voluit in het leven te kunnen staan. Om zelf boodschappen te kunnen doen, naar je werk te reizen of in je vrije tijd een activiteit te ondernemen. Voor mensen met een visuele beperking is reizen een flinke uitdaging. Openbare ruimte is niet eenduidig ingericht, openbaar vervoer onvoldoende toegankelijk, het 'ziende publiek' onvoldoende bewust van de behoeften van mensen die slechtziend of blind zijn. Met ons programma Mobiliteit streven we naar een samenleving waarbinnen mensen met een visuele beperking net zo vrij zijn om zelfstandig te reizen als ieder ander.

Mobiliteit – doelstellingen 2023-2025

Richtlijnen

- In 2025 zijn de grondbeginselen van toegankelijkheid en daaruit volgende richtlijnen voor het toegankelijk inrichten van openbare ruimte, - gebouwen en -vervoer voor mensen met een beperking opgesteld.
- In 2025 worden deze grondbeginselen en richtlijnen voor toegankelijkheid actief uitgedragen en de kennis over het toepassen hiervan gedeeld met opdrachtgevers, vormgevers en uitvoerders van de openbare ruimte, - gebouwen en -vervoer en hieraan gerelateerde opleidingen.
- In 2025 is een duurzaam en professioneel netwerk opgebouwd die de bovengenoemde kennisborging, -deling en ontwikkeling onderhoud en versterkt.

Innovatie

- In 2025 is een duurzaam en professioneel innovatienetwerk opgebouwd dat het doel heeft innovatie op het gebied van mobiliteit voor mensen met een (visuele) beperking te stimuleren. Uitgangspunten zijn veilig, zelfstandig en makkelijk en inclusief ontwerp. De focus ligt op oriëntatie, navigatie en vervoer (openbaar en privé).

Sociale bejegening

- In 2025 is een plan gericht op het wegnemen van de handelingsverlegenheid en ongemakkelijkheid van mensen in de spontane omgang met mensen met een (visuele) beperking opgesteld en met de uitvoering gestart.

Onderwijs en Werk

Voor een onafhankelijk bestaan zijn een passende opleiding en betaald werk een voorwaarde. Nog veel te vaak worden (jonge) mensen met een visuele beperking ontmoedigd om hun droom na te jagen omdat een opleiding of carrière te zwaar zou zijn. Teveel opleidingen zijn nog steeds niet toegankelijk, werkgevers huiverig om iemand die slechtziend of blind is in dienst te nemen. En als dat toch gebeurt is de ontoegankelijkheid van bedrijfssoftware heel vaak reden tot uitval. Arbeidsparticipatie onder mensen die slechtziend of blind zijn is slechts 29%. Onacceptabel. Met ons programma Onderwijs & Werk willen we de route van onderwijs dat gericht is op betaald werk en de arbeidsmarkt veranderen. Inclusiviteit moet de norm worden.

Onderwijs en Werk - doelstellingen 2023-2025

Werk

- In 2025 heeft 35% van de mensen met een visuele beperking binnen de beroepsbevolking een betaalde baan.
- In 2025 wordt oogveld breed meegewerkt aan een actieve lobby voor toegankelijke bedrijfs- en schoolsoftware met als doel een wettelijke verankering in 2032.
- In 2025 maakt een coalitie van partijen 'die inzien dat werken niet loont' dit duidelijk via onderzoek. Een plan van aanpak voor het aanpakken van deze problematiek is gemaakt.
- In 2025 toont onderzoek aan welke creatieve oplossingen er zijn om vip's te laten werken in een omgeving met ontoegankelijke software. Denk hier bijvoorbeeld aan het opknippen van banen.
- In 2025 is o.b.v. onderzoek een meerjarige breed gedragen campagne gestart die vip's die aan het werk willen maar geen werk hebben, een gezicht krijgen.

Onderwijs

- In 2025 is er een routekaart voor het toegankelijk maken van HBO-onderwijs geformuleerd op basis van pilots binnen de HvA.
- In 2025 kunnen vip's via stages onder professionele begeleiding kennismaken met het bedrijfsleven en het bedrijfsleven kennismaken met vip's.
- In 2025 worden vip's proactief getraind in weerbaarheid en overige vaardigheden om de overstap naar werk te maken.

Vrije Tijd

Vrijtijdsbesteding wordt vaak gezien als iets dat 'extra' is. Maar iedereen heeft behoefte aan ontspanning, aan inspiratie en een verruiming van je wereld. Voor mensen met een visuele beperking geldt dat des te meer. Het kost de dagelijkse activiteiten gemiddeld meer energie dan zienden en dat maakt ontspanning nog belangrijker. In Nederland is een uitgebreid aanbod aan recreatieve activiteiten. Van pretparken tot musea en film, van theater tot wandelroutes en sportclubs. Maar de toegankelijkheid daarvan laat nog veel te wensen over. Ons programma Vrije Tijd richt zich op het toegankelijk maken van de vrijetijdssector. Vanwege de breedte hiervan hebben we focusgebieden bepaald, waar we de komende jaren grote impact willen bereiken.

Vrije Tijd - doelstellingen 2023-2025

De programmalijn Vrije Tijd bevat drie deellijnen:

- Audiodescriptie
- Sport en bewegen

- Toegankelijke recreatie

Audiodescriptie

- In 2025 is audiodescriptie bij TV in de Mediawet verankerd. Het position paper vormt hierin de basis
- In 2025 is de bekendheid en het gebruik van AD vergroot onder de doelgroep en onder behandelaren.
- In 2025 nemen producenten AD vooraf mee in de begroting.

Sport en Bewegen

- In 2025 hebben buurtsportcoaches voldoende kennis om sporters met een visuele beperking te ondersteunen bij het vinden en het starten van een sport die bij hen past
- In 2025 is sporten met een visuele beperking geïntegreerd in het platform Uniek sporten
- In 2025 wordt sporten en bewegen meegenomen in de revalidatie van Bartiméus en Visio

Toegankelijke recreatie

- In 2025 is het mogelijk een businesscase op te stellen voor toegankelijke recreatie
- In 2025 weten we hoe we impact kunnen realiseren op zowel betaalde als onbetaalde recreatie
- In 2025 hebben we showcases gerealiseerd bij drie grote musea (Rijksmuseum, Nemo, Beeld en Geluid)

3.3 Programmalijn Bartiméus

Bartiméus en het Bartiméus Fonds zijn familie. Dat betekent dat we zoveel mogelijk samenwerken en dat het Fonds het werk van Bartiméus ondersteunt. Samen bereiken we meer voor mensen met een visuele beperking in Nederland.

Het Bartiméus Fonds ondersteunt Bartiméus in het ontwikkelen van kennis en expertise, innovatie en extra's voor de bewoners en cliënten die vanuit de verschaalde zorg niet meer bekostigd kunnen worden. Het Fonds richt zich op de samenleving via haar drie programmalijnen: Onderwijs en Werk, Mobiliteit en Vrije Tijd. Met name op deze drie onderwerpen, gericht op alle 300.000 mensen met een visuele beperking in Nederland wordt intensief samengewerkt en willen Bartiméus en het Bartiméus Fonds elkaar nog meer versterken. De netwerkkracht

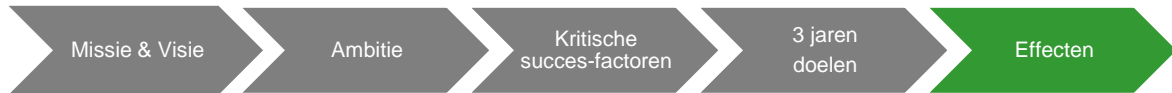
van het Bartiméus Fonds en expertise van Bartiméus bieden een krachtige combinatie om aan de toegankelijkheid van de samenleving en de zelfregie van mensen met een visuele beperking te werken.

Doelstellingen 2023-2025

- In 2025 werken Bartiméus Fonds en Accessibility aan de toegankelijkheid van de samenleving. Er is een gezamenlijk programma waarin de thema's mobiliteit, inclusief werkgeverschap en vrijetijd centraal staan. Overdracht en ontmoeting zijn daarbij de uitgangspunten.
- In 2025 wordt het Bartiméus Fonds actief betrokken bij het innovatieproces gericht op de gehele doelgroep van mensen met een visuele beperking, de "300.000".
- In 2025 wordt structureel invulling gegeven aan het 'ambassadeurschap' door alle medewerkers van Bartiméus en Bartiméus Fonds.
- In 2025 is impact meten en borgen vast onderdeel van het Bartiméus projectenproces.

4 Impact meten

In 2021 hebben we onze Theory of Change (Verandertheorie) aangescherpt. Op basis daarvan hebben we de volgende stappen genomen om de verandering, die we teweeg willen brengen, te kunnen volgen of meten. Onze Verandertheorie kent 25 effecten, die we zouden kunnen meten. Elke programmalijn heeft 3 tot 4 effecten geïdentificeerd waarop we gaan meten. We beginnen vanaf 2023 op projectniveau in iedere programmalijn met het meten van de effecten/impact. Daarna wordt het meten van impact uitgebouwd naar de rest van de organisatie.

Om de beoogde impact te kunnen meten zijn onze processen aangepast zodat we ook de juiste input op projectniveau krijgen. In 2023 gaan we meten en wordt er geëxperimenteerd, geleerd en bijgestuurd. Om vervolgens het tweede halfjaar van 2023 te gebruiken om verder met impactdoelen aan de slag te gaan binnen de gehele organisatie.